

ΒΕΡΓΙΝΑ 1988. ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΣΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

Κατά την ανασκαφική περίοδο του Ιουνίου 1988 συνεχίστηκε, χωρίς να ολοκληρωθεί, η ανασκαφή του σκάμματος του δρόμου του μεγάλου μακεδονικού τάφου με το θρόνο που ανακαλύφτηκε πέρυσι δίπλα από τον «τάφο του Ρωμαίου», ενώ στα νότια, όχι μακριά από τους δύο τάφους εντοπίστηκε το βόρειο σκέλος του τείχους της πόλης, το αργολιθοδομικό θεμέλιο (πλάτους περίπου 2 μ.) του οποίου αποκαλύφτηκε σε μήκος 20 μ.

Το σημαντικότερο εύρημα της φετινής ανασκαφής όμως ήταν ένας λακκοειδής τάφος των υστεροαρχαϊκών χρόνων, που βρισκόταν στα νοτιοανατολικά του τάφου με το θρόνο σε απόσταση περίπου 13 μ. από την πρόσοψή του. Στον πυθμένα ενός μεγάλου σκάμματος (βάθους περίπου 3 μ., πλάτους περίπου 3,50 μ. και μήκους περίπου 4,60 μ.), η επίχωση του οποίου αποτελούνταν κατά ένα μεγάλο μέρος από αργούς λίθους, είχε ανοιχτεί ένας λάκκος διαστάσεων 2×1,30 μ. περίπου με προσανατολισμό ανατολικά-δυτικά, μέσα στον οποίο είχε τοποθετηθεί μια ξύλινη σαρκοφάγος από την οποία σώζονταν πολλά ίχνη. Η νεκρή που ήταν ξαπλωμένη μέσα στη σαρκοφάγο με το κεφάλι προς την ανατολή πρέπει, όπως δείχνουν τα πλούσια κτερίσματα, να ήταν ένα ιδιαίτερα σημαντικό πρόσωπο.

Στο κεφάλι της φορούσε ένα χρυσό διάδημα και τρεις χρυσές σύριγγες με επίσης χρυσά πέρατα. Το διάδημα, φέρει μια σειρά μυθικών παραστάσεων: την εισαγωγή του Ηφαίστου στον Όλυμπο(ι), τη μάχη του Ηρακλή με τους κενταύρους, τη δίωξη του Περσέα από τις Γοργόνες, την πάλη του Θησέα με τον Μινώταυρο και του Ηρακλή με το λέοντα της Νεμέας, την τύφλωση του Πολύφημου και τα άθλα επί Πελίας. Τα ίδια θέματα επαναλαμβάνονται και σε μερικά από τα ταινιωτά χρυσά ελάσματα που κοσμούσαν τις παρυφές του ιματίου της νεκρής. Στα αφτιά της φορούσε χρυσά ενώτια με ρόδακες, στα χέρια της χρυσά βραχιόλια που απολήγουν σε κεφαλές φιδιών, στο λαιμό της περιδέραιο με δύο σειρές χρυσές χάντρες και χρυσό πυραμιδοειδές περιάπτο. Δύο μεγάλες (μήκους 0,30 μ.) ολόχρυσες περίτεχνες περόνες και δύο χρυσές τοξωτές πόρπες συγκρατούσαν τα φορέματά της και μια λεπτή, επίσης χρυσή διφυής περόνη «έκλεινε» το ιμάτιό της στο ύψος της μέσης. Μια χοντρή ασημένια αλυσίδα που απολήγει σε δύο ζευγάρια χρυσά κεφάλια φιδιών κρεμόταν γύρω από το στήθος της, που ήταν σκεπασμένο με λεπτά χρυσά ελάσματα. Χρυσά ελάσματα διακοσμημένα με ρόδακες και άλλα γεωμετρικά κοσμήματα ήταν ραμμένα διάσπαρτα επάνω στο ένδυμά της. Ακόμη και τα υποδήματά της, μέρος του δέρματος των οποίων διατηρήθηκε κάτω από την υδρία, είχαν σόλες από χοντρό

ασημένιο έλασμα επιχρυσωμένο στο κάτω μέρος.

Δίπλα από τα πόδια της νεκρής είχε τοποθετηθεί μια μπρούντζινη υδρία και μια ασημένια επίχρυση ανάγλυφη ομφαλωτή φιάλη, ενώ γύρω από το σώμα της υπήρχαν ένδεκα μπρούντζινες ομφαλωτές φιάλες, ένα σιδερένιο εξάλειπτρο με μπρούντζινη τριποδική βάση, μια μικρή σιδερένια άμαξα και μερικοί επίσης σιδερένιοι οβελοί (;). Στο ύψος του εφηβαίου βρέθηκε ένα γυάλινο μυροδοχείο «φοινικικού» τύπου. Τρεις μικροί ασημένιοι σωληνίσκοι άγνωστης χρήσης βρίσκονταν δίπλα στην υδρία. Έξι πήλινες γυναικείες προτομές ιωνικής τεχνοτροπίας, που χρονολογούνται γύρω στα 500 ως 490 π.Χ., βρέθηκαν αριστερά, δεξιά και στα πόδια της νεκρής.

Στο ύψος του δεξιού της ώμου υπήρχε ένα κυκλικό οστέινο αντικείμενο από το οποίο ξεκινούσε μια σειρά λεπτότατων πετάλων ανθεμίων και ροδάκων από κεχριμπάρι, που έφταναν ως το ύψος των ποδιών και πρέπει να σχετίζονται με τη διακόσμηση ενός ξύλινου αντικειμένου.

Σε ύψος περίπου 0,25 μ. από το επίπεδο ταφής, στο δυτικό χείλος του τάφου βρέθηκαν ένας σιδερένιος τρίποδας με ένα μπρούντζινο λέβητα, μια αναποδογυρισμένη μπρούντζινη οινοχόη και μια επίσης αναποδογυρισμένη μπρούντζινη επάργυρη φιάλη. Τα δύο τελευταία αντικείμενα είναι προφανώς τα υπολείμματα της νεκρικής χοής. Στο ίδιο περίπου ύψος, στα ανατολικά του τάφου, υπήρχε ένας πήλινος αμφορίσκος με γωνιώδες περίγραμμα.

Στο χείλος του σκάμματος υπήρχε ένας ελλειψοειδής σωρός από λευκές κροκάλες που είχαν τοποθετηθεί εκεί σαν «σήμα» του τάφου.

Ο πλούτος και η ποιότητα των κτερισμάτων είναι εντυπωσιακός και μαρτυρεί ψηλό πολιτισμικό επίπεδο, ενώ ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η προφανής αντιστοιχία της ταφής αυτής και των ευρημάτων της Σίνδου.

Στην ανασκαφή συνεργάστηκε η αρχαιολόγος Αγγ. Κοτταρίδου και για ένα διάστημα η αρχαιολόγος Δ. Ιγνατιάδου.

Θεσσαλονίκη,
Πανεπιστήμιο

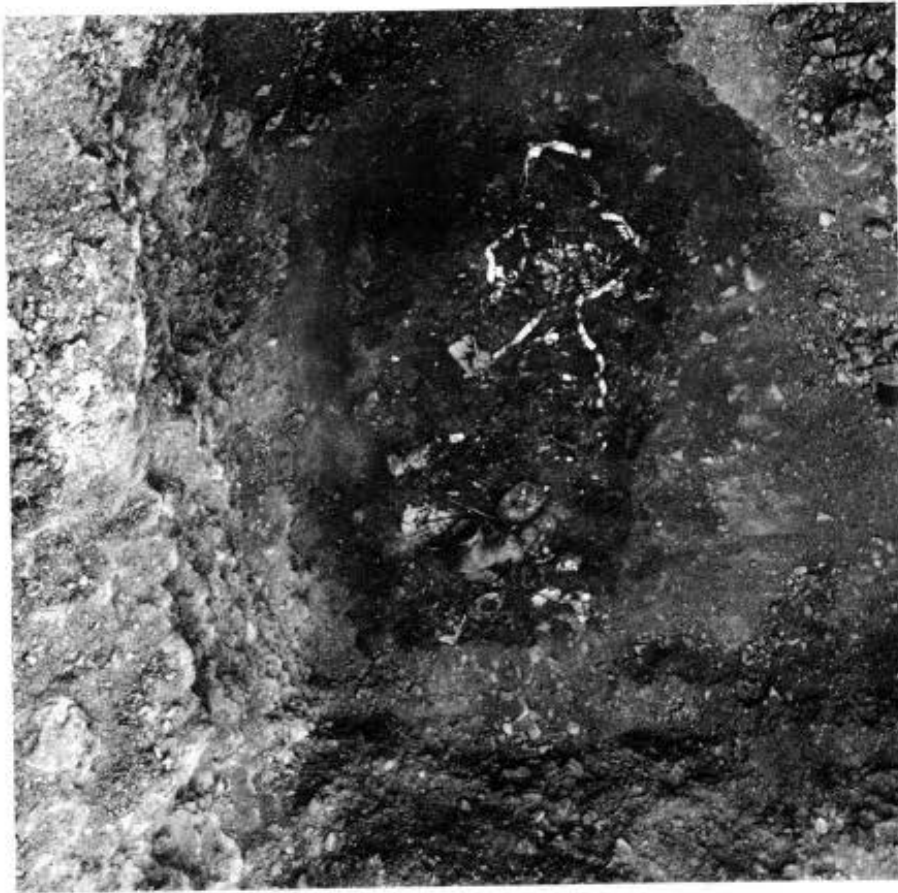
Μανόλης Ανδρόνικος

VERGINA 1988. EXCAVATION IN THE CEMETERY

by M. ANDRONIKOS

The excavation of the big Macedonian tomb by the tomb of Romaios was continued this year, while the northern fortification wall of the city was discovered south from the tombs.

However, the most impressive find of the excavation of 1988 was the discovery of a big pit-grave containing the inhumation of a woman with rich gold jewellery, metal vases and ceramics. The grave dates to the end of the 6th century B.C. and the grave offerings recall those of the cemetery of Sindos.

1. Βεργίνα. Λακκοειδής τάφος υστεροαρχαϊκών χρόνων. 2. Λεπτομέρεια. Κτερίσματα που κοσμούσαν το κεφάλι και το σώμα της νεκρής. 3. Λεπτομέρεια. Μπρούντζινη υδρία, επίχρυση ομφαλωτή φιάλη και ασημένια ελάσματα από τα υποδήματα της νεκρής.